

duceres til 10 storkredse. Det gennemsnitlige antal kredsmandater pr. stor- eller amtskreds uden for Bornholm er i dag ($133:16=$) 8,3 kredsmandater med en variation fra 4 kredsmandater (Søndre og Vestre Storkredse) til 16 kredsmandater (Århus Amtskreds). Det gennemsnitlige antal kredsmandater pr. storkreds uden for Bornholm vil med arbejdsgruppens forslag blive forøget til ($133:9=$) 14,8 kredsmandater med en variation fra 10 kredsmandater (Nordsjællands Storkreds) til 21 kredsmandater (Sjællands Storkreds). Forøgelsen af det antal kredsmandater, der skal vælges for hver storkreds, indebærer, at det bliver lettere for et parti eller en kandidat uden for partierne at få et kredsmandat med heraf følgende adgang for et parti til at deltage i fordelingen af tillægsmandater.

Arbejdsgruppen har på den baggrund overvejet to forskellige modeller for ændring af de nuværende regler for fordeling af kredsmandater på partier og kandidater uden for partierne. En model, arbejdsgruppen har overvejet, er indførelse af d'Hondts fordelingsmetode til anvendelse ved fordeling af kredsmandater mellem partierne og kandidater uden for partierne inden for hver storkreds, dvs. ved anvendelse af divisorerne 1, 2, 3, 4 osv. Det er en ændring i forhold til i dag, hvor man siden folketingsvalgloven af 1953 har anvendt den modificerede Sainte-Laguës metode til fordeling af kredsmandater, dvs. med divisorerne 1,4, 3, 5, 7 osv. Der ville dermed være tale om en genindførelse af d'Hondts metode, idet d'Hondts metode indtil folketingsvalgloven af 1953 blev anvendt til fordeling af kredsmandater.

En anden model, arbejdsgruppen har overvejet, har været at fastsætte spærreregler i folketingsvalgloven for, hvornår et parti eller en kandidat uden for partierne kunne deltage i fordelingen af kredsmandater inden for den pågældende storkreds. Kredsmandaterne skulle i givet fald fordeles efter den gældende mandatfordelingsmetode (modificeret Sainte-Laguë) mellem de partier og kandidater uden for partierne, der opfyldte betingelserne i en sådan spærreregulering.

En sådan spærreregulering skulle i givet fald bestå i, at et parti eller en kandidat uden for partierne for at få adgang til at deltage i fordelingen af kredsmandater inden for en storkreds enten skal 1) have vundet det 1. – 15. kredsmandat i kredsen eller 2) have opnået mindst et kredsmandat i en anden storkreds, der ved det pågældende valg har højst 15 kredsmandater, eller have opnået mindst et af de 15 af kredsmandaterne i en anden storkreds, der ved det pågældende valg har flere end 15 kredsmandater, 3) inden for to af de tre landsdele, landet er inddelt i, have opnået mindst lige så mange stemmer som det gennemsnitlige antal gyldige

stemmer, der i landsdelen er afgivet pr. kredsmandat, eller 4) på landsplan have opnået mindst 2 pct. af de samlede afgivne gyldige stemmer. For det tyske mindretals parti skulle spærrereglen dog ikke gælde.

Spærrereglen ville kun få relevans for de af arbejdsgruppen foreslåede storkredse med flere end 15 kredsmandater, dvs. for Sjællands Storkreds med 21 kredsmandater, Sydjylland Storkreds med 18 og Østjyllands Storkreds med 17. Fastsættelsen af grænsen til det 15. opnåede kredsmandat er sket med det formål, at det hverken bliver lettere eller sværere for at opnå et kredsmandat end ved valgkredsinddelingen i 1970 som følge af den forrige kommunalreform, hvor den største stor- eller amtskreds på daværende tidspunkt (Københavns Amtskreds) havde 15 kredsmandater.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil begge de beskrevne modeller være egnede til at opfylde arbejdsgruppens målsætning om, at gennemførelsen af en ny valgkredsinddeling som følge af kommunalreformen hverken skal gøre det lettere eller sværere at opnå repræsentation i Folketinget alene gennem opnåelse af kredsmandat.

Arbejdsgruppen har imidlertid ikke fundet at have det fornødne grundlag for at tage stilling til modellen vedrørende en genindførelse af d'Hondts metode til fordeling af kredsmandater ved folketingsvalg, idet virkningen af d'Hondts metode for fremtidige valg ikke kan belyses i fuldt omfang på baggrund af den af arbejdsgruppen foranstaltede gennemregning af folketingsvalgene fra og med 1987 med anvendelse af d'Hondts metode og arbejdsgruppens forslag til ny valgkredsinddeling.

Det er derfor arbejdsgruppens indstilling, at det fremover bør være en betingelse for at opnå et kredsmandat i en storkreds enten, at partiet eller kandidaten uden for partierne har opnået det 1. – 15. kredsmandat efter den modificerede Sainte-Laguës metode, eller at partiet efter de gældende spærreregler i øvrigt har adgang til at deltage i fordelingen af tillægsmandater. Spærrereglen skal dog ikke gælde for det tyske mindretals partis deltagelse i fordelingen af kredsmandater.

Det er endvidere arbejdsgruppens indstilling, at Folketingets Udvalg for Forretningsordenen bør anmode professor, dr.scient.pol. Jørgen Elklit, Aarhus Universitet, om som ekspert i valgsystemer at foretage en undersøgelse af virkningen af en eventuel indførelse af d'Hondts metode til fordeling af kredsmandaterne i de af arbejdsgruppen foreslåede storkredse. Udvalget for Forretningsordenen har i overensstemmelse med arbejdsgruppens indstilling anmodet Jørgen Elklit om inden den 1. maj 2006 at foretage et udredningsarbejde